

MÅL FOR NTOS INTERESSEPOLITISKE ARBEID

Dato: 20.05.2025

NTO har formulert mål som styrer og danner grunnlaget for foreningens interessepolitiske arbeid. Disse målene består av

- Syv overordnede mål
- Ti spesifikke mål for å sikre kunstnerisk frihet og prinsippet om en armlengdes avstand.

De spesifikke målene retter seg hovedsakelig mot politiske beslutningstakere, men omfatter også institusjonenes organisering, samt arbeidet med å styrke bevisstheten i offentligheten og fremme modighet og solidaritet i bransjen.

Til sammen gir målene rammer og retning for NTOs prioriteringer. Det forventes at NTOs medlemmer stiller seg bak disse målene.

I. OVERORDNEDE MÅL

NTO skal:

1. Arbeide for at kulturpolitikken er til for kunstens egenverdi og forankret i Grunnloven § 100 (6), som forplikter offentlige myndigheter til å sikre de institusjonelle vilkårene for kunsten som fri ytring. Dette innebærer å arbeide for:
 - å tydeliggjøre det ansvaret offentlige styresmakter har for å sikre de profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene forutsigbare økonomiske rammevilkår, som en betydelig del av infrastrukturen for frie ytringer og fri og likeverdig informasjonstilgang.
 - å synliggjøre og styrke disse institusjonene som sosiale fellesskapsrom for mellommenneskelig meningsbrytning, kritisk refleksjon og unike kilder til former for menneskelig innsikt som vi kun kan få gjennom kunsten og dermed med en samfunnsverdi utover individuelle opplevelser.
 - at prinsippet om en armlengdes avstand mellom politiske myndigheter og de enkelte institusjonene ivaretas, for slik å sikre fri og mangfoldig kunst av høy kvalitet som en del av det å være menneske.

2. Arbeide for solide kulturpolitiske rammeverk, strukturer og ordninger som er best mulig rustet for å sikre sterke og uavhengige institusjoner, som kan dyrke sin egenart og utvikle seg i henhold til egne visjoner og mål, også under skiftende politiske klima.
3. Arbeide for at kvalitet, ytringsmangfold og allmenn tilgjengelighet er tydelig formulert som overordnede kulturpolitiske mål, og at kulturpolitiske beslutninger alltid har kunstens egenverdi og publikums opplevelse for øye.
4. Arbeide for økonomiske rammevilkår og nødvendig fleksibilitet i arbeidskraften som sikrer at virksomhetene kan produsere og formidle musikk og scenekunst av høyest mulig kvalitet til et størst mulig og mest mulig sammensatt publikum.
5. Arbeide for en kulturpolitikk som sikrer og legger til rette for en videreutvikling av den nasjonale infrastrukturen av selvstendige og forskjelligartede musikk- og scenekunstinstitusjoner som representerer lokal produksjon og desentraliserte kunstfaglige beslutninger, og med betydning som vitaliserende kompetansemiljø for det øvrige kunst- og kulturlivet.
6. Arbeide for en skole- og utdanningspolitikk som bygger opp under kunstpolitiske mål om kvalitet, ytringsmangfold og allmenn tilgjengelighet. Dette innebærer å:
 - bidra til å fremme de humanistiske og estetiske fagenes plass og kvalitet i allmenndannelsen og hele utdanningsløpet for å fremme kunstforståelsen og fortolkningskompetansen på mottakersiden så vel som mangfold og kvalitet på utøversiden, og at disse fagene får utvikle seg på egne premisser uten at de presses inn i maler som er fremmede for de humanistiske og estetiske fagenes egenart.
 - arbeide for at alle elever i grunnskolen får oppleve profesjonell musikk og scenekunst på kunstens egne premisser, og at det kunstneriske og kulturfaglige kvalitetsmålet opprettholdes også i Den kulturelle skolesekken.
 - arbeide for at virkemidler som stimulerer og regulerer høyere kunst- og kulturfaglige utdanningstilbud er basert på kunnskap om de langsiktige faglige kompetansebehovene i et levende musikk- og scenekunsthelt og en anerkjennelse av at den kunstneriske utviklingen er avhengig av et mangfold av høyere utdanninger som samlet sikrer bredden av kompetanser og metoder.
7. Arbeide for en koordinert kultur-, medie-, og kunnskapspolitikk som sikrer og fremmer et kvalifisert og flerstemmig refleksjons-, og samtalerom rundt kunsten og kulturpolitikken. Dette innebærer å:
 - sikre og fremme de humanistiske fagene i høyere utdanning og forskning som leverandører av begreper, teorier, perspektiver og tenkemåter.
 - fremme den sannhetssøkende kulturjournalistikken og kvalifiserte kunstkritikken, både den dyptgående og analyserende i tidsskriftene og den mer umiddelbare og dagsaktuelle i de allmenne og brede mediene.
 - bidra til et offentlig ordsifte og en politikkutforming som reflekterer over hvilke begreper som tas i bruk og former kulturpolitikken, og som er basert på etterrettelig og uavhengig forskning og erfaringsbasert bransjeinnsikt som kan supplere og korrigere de offentlige myndighetenes vurderinger.

II. SÆRSKILTE MÅL FOR Å SIKRE DEN KUNSTNERISKE FRIHETEN

Politikk og forvaltning

NTO skal:

1. Arbeide for at armlengdeprinsippet ivaretas på alle forvaltningsnivåene i både tilskuddsforvaltning, eierstyring og styreoppnevning, og at det samlet etterstrebes politisk maktspredning.
2. Arbeide for at mål- og resultatstyringen er underlagt armlengdeprinsippet, og at prinsippet legges til grunn i styrings- og plandokumenter og finansieringssystemene så vel som i selskapskontroller på alle forvaltningsnivåene. Dette innebærer å arbeide for
 - at institusjonene selv definerer konkrete mål for egen virksomhet innenfor rammene av overordnede mål for tilskuddet om kvalitet, ytringsmangfold og allmenn tilgjengelighet.
 - at det ikke knyttes instrumentelle føringar eller andre krav til tilskuddet som direkte eller indirekte griper inn i institusjonenes innhold og programmering eller som samlet innsnevrer det kunstneriske handlingsrommet og undergraver kvalitetsmålet.
 - at institusjonene i all hovedsak finansieres gjennom rammetilskudd fremfor prosjektmidler knyttet til bestemte formål, og at mest mulig midler kanaliseres direkte til musikk- og scenekunstinstitusjonene uten byråkratiske mellomledd.
 - at institusjonene ikke pålegges detaljerte rapporteringskrav som indirekte styrer interne prioriteringer på bekostning av den enkelte virksomhetens selvstendige kunstneriske og kulturfaglige vurderinger.
 - et dialogbasert styringssystem som anerkjenner at verken kvalitet eller ressursutnyttelse kan reduseres til nøkkeltall.
3. Arbeide for at organiseringen av politikk og forvaltning er gjennomslutlig med klare rolle- og ansvarsdelinger som gjenspeiler tydelige skillelinjer mellom politiske og kunstneriske/kulturfaglige beslutninger. Dette innebærer å arbeide for
 - at offentlige styresmakter, herunder de underliggende forvaltningsorganene, ikke inntar en utfører- eller utviklerrolle, men at de i stedet har en tilretteleggende rolle som respekterer institusjonenes frihet til selv å utvikle sin egen virksomhet og samlet utvikle kunst- og kulturfeltet sammen med andre selvstendige aktører.
4. Arbeide for at politisk skjevfordeling av midler og etterhåndssensur ikke finner sted, verken i form av kutt eller trusler om å kutte i tilskuddet til en virksomhet av hensyn til politiske meninger.

Organisering av institusjonene

NTO skal:

5. Arbeide for at musikk- og scenekunstinstitusjonene er organisert som selvstendige rettssubjekt, f.eks. som stiftelser, aksjeselskap eller interkommunale selskap
6. Arbeide for å sikre at kunstnerisk ledelse ikke utnevnes av politiske myndigheter, men ansettes av et selvstendig styre – i regelen på åremål og som institusjonens øverste/administrerende leder.

7. Arbeide for profesjonelle, transparente og etterprøvbare prosedyrer for styreoppnevning som kan bidra til å sikre styrenes uavhengighet fra politiske myndigheter. Dette innebærer å arbeide for
 - at verken offentlige eiere eller bevilgende myndigheter er direkte representert i styrene.
 - prosedyrer som bidrar til at det velges velfungerende styrer med god rolleforståelse og en sammensetning som ivaretar den enkelte institusjonens interesser og behov for kompetanse og mangfold.

Bevissthet, modighet og solidaritet

NTO skal:

8. Bidra til å fremme bevissthet og kunnskap i offentligheten om hvilken verdi den kunstneriske friheten har, og fremme felles forståelse av hva armlengdeprinsippet betyr i praksis og vokte over det i utformingen og utøvelsen av politikken. Også de små stegene i feil retning skal identifiseres og påtales.
9. Bidra til å fremme modighet og yrkesetikk i NTOs bransjefelleskap, og demme opp mot selvsensur, unnskyldighet, foregripende lydighet og i ytterste konsekvens medløperi.
10. Bidra til å fremme internasjonal dialog, og vise solidaritet med og støtte til alternative, uavhengige stemmer som er under press fra styresmakter som truer den kunstneriske friheten.